

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har beslutat anmoda kulturutskottet att yttra sig över regeringens skrivelse 1998/99:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen i den del som har samband med kulturutskottets beredningsområde.

Utskottet

Regeringens redovisning av beslut med anledning av riksdagens skrivelser till regeringen omfattar tiden den 1 januari–den 31 december 1998. Redovisningen inom kulturutskottets verksamhetsområde avser 18 skrivelser. Den äldsta skrivelsen, som härrör från 1986/87 års riksmöte, redovisas som ännu ej slutbehandlad den 31 december 1998 och avser vissa frågor om fritidsbåtar. Sådana frågor handläggs numera av trafikutskottet. Regeringen anger att av övriga 17 riksdagsskrivelser var sju skrivelser ännu inte slutbehandlade den 31 december 1998.

Kulturutskottets granskning har främst avsett tillkännagivanden till regeringen, regleringsbrev och utfärdade förordningar. Utskottet har funnit att det finns anledning att framföra synpunkter endast i ett fall, nämligen då det gäller regeringens handläggning med anledning av ett tillkännagivande från riksdagen om organisation m.m. vid den nya myndighet, nämligen Statens museer för världskultur, som inrättades den 1 januari 1999 och som har säte i Göteborg (bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55).

För tydlighets skull återges här kortfattat bakgrunden till beslutet.

Hösten 1996 beslutade riksdagen att staten fr.o.m. den 1 januari 1999 skulle överta huvudmannskapet för Etnografiska museet i Göteborg och att museet vid samma tidpunkt skulle sammanföras med Folkens museum – etnografiska, Medelhavsmuseet och Östasiatiska museet, samtliga tre i Stockholm, till ett samlat etnografiskt centralmuseum samt att den nya myndigheten skulle få sitt säte i Göteborg (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:

129). En kommitté (Ku 1996:07) förberedde och lämnade förslag till regeringen om den nya myndighetens organisation i betänkandet Statens museer för världskultur (SOU 1998:125).

Hösten 1998 anförde utskottet i sitt budgetbetänkande 1998/99:KrU1 bl.a. följande om museets organisation m.m. (bet. s. 58–59).

Utskottet anser att de fyra museerna skall ingå i en ny myndighet i enlighet med riksdagens beslut hösten 1996.

De fyra olika museerna inom myndigheten med sina olika forskningstraditioner och höga sektoriella och tvärvetenskapliga kompetenser skall ges goda förutsättningar att befrukta varandra. Den institutionella och kompetensmässiga bredden kan visa på ökade möjligheter till återkoppling mellan museivärlden och universitetsvärlden. Personalens hela kompetens måste tas till vara, inte minst det som i arbetslivet betecknas som tyst kunskap. Utskottet förutsätter att de olika museernas kvalitet och särart tas till vara i kommande utvecklade samarbete.

I den nya myndigheten skall ingå den verksamhet som vid utgången av år 1998 bedrivs vid Etnografiska museet i Göteborg samt Folkens museum – etnografiska, Östasiatiska museet och Medelhavsmuseet i Stockholm. Organisationskommittén har föreslagit ett gemensamt myndighetskansli i Göteborg. Utskottet vill slå fast att den verksamhet som bedrivs vid de fyra enheter som skall ingå i den nya myndigheten skall ges likvärdiga förutsättningar i vad avser personal, utvecklingsmöjligheter för personalen, utställningar m.m.

Det skall finnas representation i myndighetens styrelse för sektorsforskning likaväl som för tvärvetenskaplig forskning. Kunskap ur ett nationellt och ett internationellt samhällsperspektiv är värdefull. Även visst parlamentariskt inflytande skall finnas i styrelsen. Utskottet vill i detta sammanhang betona vikten av personalens inflytande.

Utskottet anser att det är självklart att verksamhetsbidraget skall förstärkas när det nya museets byggnad i Göteborg står klar år 2003. Utskottet förutsätter att regeringen senast i budgetpropositionen för år 2001 redovisar en plan för finansiering av Statens museer för världskultur av vilken skall framgå vilka ytterligare medel som skall tillföras verksamheten.

Kulturutskottets överväganden mynnade ut i ett förslag att riksdagen skulle som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför om museets organisation, styrelse, personal m.m. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1998/99:55).

Regeringen utfärdade därefter förordningen (1998:1714) med instruktion för Statens museer för världskultur. (Det bör påpekas att det av skrivelse 75 framgår att ärendet ännu inte är slutbehandlat. Därmed torde avses att finansieringsfrågorna för myndigheten alltjämt bereds.)

Kulturutskottet har noterat att det av instruktionen inte framgår att det i myndigheten skall ingå fyra *enheter*. Utskottet har inhämtat att regeringen i stället valt att fokusera den *verksamhet* som bedrivs vid Etnografiska museet i Göteborg samt vid de tre i Stockholm belägna museerna, nämligen Folkens museum – etnografiska, Östasiatiska museet och Medelhavsmuseet, vilket framgår av instruktionens 2 §. Av 11 § framgår att myndighetens organisation skall beslutas av styrelsen.

Kulturutskottet konstaterar att regeringen inte fullföljt riksdagens beslut och klart angett i myndighetens instruktion att vart och ett av de fyra museerna skall utgöra en enhet. Den nya museimyndighetens instruktion har således fått en annan utformning än den som riksdagen avsett. Utskottet finner att regeringens sätt att bereda ärendet är anmärkningsvärt.

Utöver det nu redovisade ärendet har kulturutskottet endast funnit ett fåtal smärre brister i regeringens redovisning av vidtagna åtgärder. Kulturutskottet har i underhandskontakter uppmärksammat Regeringskansliet på iakttagelserna samtidigt som kulturutskottet informerat sig om vad som i de åsyftade ärendena rätteligen skulle ha redovisats i regeringens skrivelse 1998/99:75. Utskottet bedömer att de nämnda iakttagelserna inte är av den arten att det finns skäl att behandla dem i detta yttrande.

Stockholm den 14 oktober 1999

På kulturutskottets vägnar

Åke Gustavsson

I beslutet har deltagit: Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Agneta Ringman (s), Annika Nilsson (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Eva Arvidsson (s), Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Peter Pedersen (v), Dan Kihlström (kd), Roy Hansson (m), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c), Lennart Kollmats (fp), Anne-Katrine Dunker (m) och Gunilla Tjernberg (kd).